

vej: En politisk bekendelse er et opgør med Vladimir Putins evne til at lede Rusland og et katalog af forslag til politiske og samfundsmæssige reformer.

– Er Deres fars biografi også ment som en udfordring til Putin fra en politisk rival?

»Det, han har skrevet, er ikke ment som en udfordring, selvom det sikkert bliver opfattet sådan. Min far har brugt tiden i fængslet til at tænke sig om og virkelig prøve at komme med ideer til, hvordan landet kan forbedres. Bogen er mere tænkt som en hjælp. Jeg tror, alle kan få glæde af den. Også regeringen,« siger Pavel Khodorkovskij. Han bor i USA og har ikke sat fod på russisk jord siden farens anholdelse af frygt for regimets repressalier.

EKS-OLIEMAGNATENS og Natalija Gevorkjans samarbejde giver bogen dynamik: Mikhail Khodorkovskij har nedfældet sine personlige oplevelser og overvejelser. Gevorkjan har sat dem i perspektiv.

Hun er dog i fare for at miste en kritisk distance til sin samarbejdspartner, når hun beskriver ham som en »betydningsfuld, en meget betydningsfuld figur – politisk, filosofisk, moralsk, og i sidste ende også menneskeligt.« Og videre: »Han er vokset med sine lidelser, gennem alt hvad man har taget fra ham og gennem alt, hvad han har udholdt.«

Specielt når hun må være klar over, at mange snarere end at opfatte Mikhail Khodorkovskij som martyr ser ham som et tilfældigt offer for en magtkamp allerøverst i det russiske samfundshierarki.

Og den fortolkning bliver i hvert fald ikke manet i jorden, når Gevorkjan 130 sider senere skriver om Khodorkovskij, at han muligvis kunne have købt hele den notorisk korrupte Duma, som der var valg til i december 2003 – halvanden måned efter hans arrestation. Ad den vej kunne han, skriver hun, have gennemført de politiske forandringer i Rusland, der flugter med hans interesser og holdninger.

Yukos-chefen havde allerede gennem længere tid bidraget gavmildt til en række politiske partier med en ting tilfælles: De var i opposition til Putin.

Men det var ikke den eneste grund til hans arrestation.

Umiddelbart før arrestationen i efteråret 2003 gik fusionen mellem Yukos og Abramovichs Sibneft ind i sidste fase i en proces, der skulle bolstre Khodorkovskijs forretningsimperium yderligere.

»Min far er ingen vendekåbe. Han havde de samme holdninger til demokrati og retsreformer allerede inden, han blev arresteret. Hans overbevisning om disse principper begyndte længe inden fængselsopholdet.«

Samtidig lobbyer Khodorkovskij for endnu en fusion med et af de største amerikanske olieselskaber. Fusionen er næsten på plads.

Gennem disse manøvrer er Khodorkovskij på nippet til at blive en »superoligark« og sikre sig helt uhyrlig økonomisk – og derigennem politisk – magt.

Putin må frygte denne udvikling. Bliver Khodorkovskij forretningspartner med amerikanerne, mister den russiske stat den kontrol med ham og hans rigdomme, som stater til syvende og sidst altid har i kraft af deres voldsmonopol, uanset hvor meget der er tale

om privat ejendom eller ej. Og i det korrupte Rusland ville Khodorkovskijs muligheder for at købe sig politisk indflydelse i Rusland blive enorme.

Og tiden, hvor Putin kan nå at stoppe den himmelstræbende oligark er ved at rinde ud. Det er så småt ved at gå op for Khodorkovskij, da han tager afsked med sin søn i Boston.

I BOGEN skriver Khodorkovskij om vigtigheden af at gøre Rusland til en retsstat og indføre en form for vestligt demokrati.

Han nævner den tidligere britiske premierminister Margaret Thatcher som et af sine politiske forbilleder. På oliemagnatens skrivebord stod et portræt af Jernladyen, ligesom han »af rent personlig interesse« har udnyttet sine forbindelser til at blive præsenteret for hende.

Starten på den nuværende form for stærkt autoritært styre i Rusland daterer Khodorkovskij selv så langt tilbage som 1993, hvor daværende præsident Boris Jeltsin gav ordre til at bombe det folkevalgte parlament og begyndte at regere via dekret.

Men hvad med Mikhail Khodorkovskij selv? Er der ikke noget dobbeltmoralisk i, at han først udnytter mangelen på demokrati og retsprincipper i en sådan grad, at han bliver en af verdens rigeste mænd, for dernæst – efter at han har mistet Yukos og det meste af sin formue – at prædike demokrati og retsprincipper i sin biografi? Til det siger hans søn Pavel:

»Min far er ingen vendekåbe. Han havde de samme holdninger til demokrati og retsreformer allerede inden, han blev arresteret. Hans overbevisning om disse principper begyndte længe inden fængselsopholdet. For eksempel søsatte han en række filantropiske projekter, der skulle prøve at hjælpe udviklingen i den retning,« siger Pavel Khodorkovskij med henvisning til de mange millioner af rubler, som hans far hvert år postede i NGO-projekter, som skulle styrke retssikkerheden, men ikke desto mindre gjorde Ruslands magthavere dybt utrygge.

På grund af fængselsreglementets restriktioner kan Pavel kun føre telefonsamtaler med sin far to gange om måneden à ti minutters varighed. Men sønnen har sporet en forandring i farens karakter. Ni års ufrihed har sat sine spor.

»Oplevelserne i fængslet har præget ham. Det har gjort indtryk på ham at lære sine medfanger at kende, for hvad enten de er skyldige eller uskyldige, har de fået ødelagt deres liv i mødet med de russiske myndigheder. Tidligere havde han en tendens til at vurdere folk ud fra, om de kunne være til nytte for hans firma. Men i fængslet har han gennemgået en forandring fra rendyrket manager til at blive et mere medfølelse menneske. Et mere ydmygt menneske, der sætter større pris på tætte følelsesmæssige relationer,« siger Pavel.

EFTERKLINGEN fra Svanesøens sidste akt kan stadig høres i det postkommunistiske Rusland.

Om den er ved at tone ud, er et åbent spørgsmål. Store folkelige protester mod Putins regime gennem det meste af 2012 viste, at mange russere er enige med Mikhail Khodorkovskij i nødvendigheden af en mere retfærdig styreform. Og i december 2012 reducerede en domstol i Moskva overraskende Khodorkovskijs fængselsstraf med to år, hvilket betyder, at han i princippet kan være på fri fod i 2014.

Men hans biografi viser samtidig, at der er meget langt til det liberale demokrati efter vestligt forbillede, som eks-oligarken drømmer om.

»Mein Weg – Ein politisches Bekenntnis« er udover på tysk udkommet på russisk, fransk, hollandsk og polsk. Der arbejdes i øjeblikket på at finde et forlag til en engelsk udgave af bogen.

BRIDGE

Af Peter Lund

Doblinger

I moderne bridge er strafdoblinger næsten forsvundet, men der bliver alligevel spillet doblede kontrakter. Ofte når makker kan forvandle en oplysningsdobling til straf. Jeg har bragt nogle eksempler på dårlige og uheldige udspildirigerende doblinger. Et våben, der skal benyttes med stor forsigtighed.

Dette spil er fra en træningskamp på BBO, hvor Roland Wald og jeg trænede mod det israelske landshold.

Nord/Alle	♠ K D B 9 6		
	♥ 10 6		
	♦ 10 8 5 3		
	♣ E 8		
♠ -		N	♠ 8 7 5 4 3 2
♥ K D 9 8 3		V	♥ 5
♦ E K B		Ø	♦ 9 7 6 2
♣ 10 9 7 4 2		S	♣ B 6
	♠ E 10		
	♥ E B 7 4 2		
	♦ D 4		
	♣ K D 5 3		

VEST	NORD	ØST	SYD
-	1♠	Pas	2♥
Pas	2♠	Pas	3♣
Pas	3ut	Pas	Pas
D	Pas	Pas	Pas

En tynd åbning af Roland Wald i Nord og en meget rimelig dobling af Assaf Lengy i øst. Han ville gerne have hjerter ud, og han vidste at sparfarven sad meget dårlig for spillfører. Det lignede ikke 9 stik.

Jeg havde dog de helt rigtige kort for min makker. Der kom hjerter ud til Esset, og han kunne indlede med fem gang spar fra toppen. Stakkels Øst skulle nu finde 5 afkast. Han måtte ned på ♥K D, ♦K og ♣10 9 7 4. Det udnyttede Roland ubarmhertigt. Han kunne nu spille ruder og rejse sit 10. Stik: 950 og +8 IMP.

Ved det andet bord havde Syd åbnet med 1♥ og viste en stærk hånd, så her var det ikke så fristende for Vest at doble, da Syd blev spillfører i 3ut.

I St. Moritz Bridgefestivalen i Schweiz havde Sabine Auken større succes med en dobling:

Syd/Ø-V	♠ K D 5 2		
	♥ D B 5 2		
	♦ 10 4		
	♣ K 7 4		
♠ E B 8 6		N	♠ 9 4
♥ 8 3		V	♥ E K 10 7 6
♦ 5 3		Ø	♦ E K 9 8 7 6
♣ B 9 6 3 2		S	♣ -
	♠ 10 7 3		
	♥ 9 4		
	♦ D B 2		
	♣ E D 10 8 5		

VEST	NORD	ØST	SYD
-	-	-	Pas
Pas	1♠	2♠	3♠
Pas	Pas	D	Pas
Pas	Pas		

En tynd åbning i 3. hånd i Nord, og Sabine gik ind med 2♠ - Michaels Cuebid, der viste en god hånd med mindst 5 hjertere og 5-farve i minor. I gunstig zonestilling støttede Syd, der forventede 5-farve hos makker, til 3♠. Sabine genåbnede med en dobling, og Roy Welland forvandlede til straf.

Det blev et blodbad efter perfekt modspil: Fire topstik i de røde farver, hjerter til trumf, klør til trumf, hjerter til trumf og klør til trumf. Det var de første 8 stik, og modspillet skulle stadig have stik for ♠E: 5 ned og 1100 til ØV.

Det stærke dansk-amerikanske makkerpar vandt i øvrigt den store åbne parturnering og kom på podiet i hold.

SKAK

Af Peter Heine Nielsen

Guld, guld, sølv og bronze.

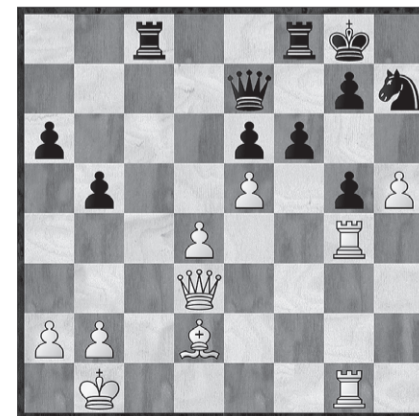
Dansk Skoleskak afviklede nyligt Skolernes Skakdag med 110 deltagende skoler og i alt 13.500 skakspillende børn. Uden sammenligning Danmarks største skakbegivenhed målt i antal deltagere længe, om ikke nogensinde. Skolernes Skakdag startede i 2011 med 11 skoler, og der er potentiale til at vokse yderligere, da Sjælland først kommer med i 2014. En del af konceptet for at tiltrække de yngste er en simplificeret form for skak kun spillende med bønderne samt »actionskak«, hvor holddeltagere trækker på skift. En fremragende udvikling for dansk skak, der nu – som Sverige – har et skakboom iblandt de yngste. En udvikling der er håb om kan fortsætte positivt. Skoleskakken har lavet et samarbejde med skolemælksordningen, så man nu kan samle skakbrikker, og metodiske forsøg med kontrolgrupper skal undersøge, om skoleskak har positive effekter på børns indlæringssevner i forhold til matematik.

På den elitemæssige front har der ligeledes været flot fremgang hos de yngre årgange. Ved de nordiske mesterskaber for ungdom har Danmark i en årrække sakket bagud, men i år fik vi hele to guldmedaljer samt en sølv og en bronze i de fem rækker og blev bedst rangerede nation. Filip Boe Olsen vandt bronze, Jens Ramsdal sølv, og Toby Dreisler og Jesper Søndergaard Thybo blev nordiske mestre. Dreisler i U14, Thybo i U16.

Begge de danske guldmedaljer kom i hus efter sikre præstationer, med 5 af 6 mulige point og føring igennem hele turneringen. Jesper Thybo fik dog hård konkurrence af nordmanden Lars Hauge, der også endte på fem point, men danskeren havde bedst korrektion. En nøglesejr var denne imod Hauges landsmand i 5. runde:

Kjell Haakon Lien – Jesper Søndergaard Thybo

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Sc3 dxe4 4.Sxe4 Lf5 5.Sg3 Lg6 6.h4 h6 7.Sf3 Sd7 8.h5 Lh7 9.Ld3 Lxd3 10.Dxd3 e6 Dansk skakkultur. Denne variant spillede også Bent Larsen, Lars Bo Hansen, jeg, Henrik Danielsen, Klaus Berg etc. 11.Lf4 Da5+ 12.Ld2 Lb4!? Den moderne variant. Trods sin unge alder er Jesper godt inde i moderne åbningsteori. 13.c3 Le7 14.Se4 Sgf6 15.c4 Dc7 16.0-0-0 b5! Vinder adgang til d5-feltet. 17.cxb5 cxb5+ 18.Kb1 Db7 19.Sxf6+ Sxf6 20.Se5 Tc8 Den forsigtigere del af den danske skakskole havde med sikkerhed spillet 20...De4!? 21.Tde1 Ld6 22.f4 0-0 23.g4 Lxe5 24.fxe5 Sh7 25.g5 hxg5 26.Thg1 De7 27.Tg4 a6 28.Teg1 f6!

Hvids angreb ser farligt ud, men dette stærke træk dækker alt, og sorts merbonde bliver den afgørende faktor. 29.Dg6 Df7! 30.exf6 Dxf6 31.a3 Df5+! 32.Ka1 Tf6! Pointen, der fremtvinger et vundet slutspil, da sorts bondestrukturen nu rettes ud. 33.Dxf5 exf5 34.T4g2 f4 35.Lc3 Te8 36.Td2 Tf5 37.d5 Sf6 38.Lxf6 gxf6 39.d6 Td8 40.d7 f3 41.Te1 Kf7 42.h6 g4 43.Th1 f2 44.Txf2 Txf2 45.h7 Td2 46.h8D Txx8 47.Txx8 Txd7 0-1.